

gaæde min Opmærksomhed. Det ærede Medlem angav os to Grunde, hvorfor han havde indbragt sit Lovforslag i denne meningsløse Form som et blot og hårt Aftryk af et ti Aar gammelt Forslag. Den ene var, at han vilde nødig fornærme de Folk, der oprindeligt havde indbragt det, ved at gjøre Forandringer deri (Winther: Det har jeg ikke sagt!); jeg beder om Forladelse, det ærede Medlem har virkelig sagt det; om Udtrykkene end ere faldne lidt anderledes, saa var Tanken ganske bestemt den, at han var bange for at støde de Folk fra sig, der tidligere havde indbragt Lovforslaget, ved at gjøre Forandringer deri. (Modsigelse fra Winther).

Formanden: Jeg maa bede det ærede Medlem om ikke at afbryde Taleren.

Ville: Den anden Grund, som det ærede Medlem anførte, var, at da han jo vidste, at Lovforslaget vilde undergaae Forandringer, fandt han det overflødigt at gjøre Nogetsomhelst ved det; det var det Simpleste at tage det accurat som det forelaa, uden at gjøre sig nogen Uleilighed med at lempe det efter de forandrede Forhold. Det vidner nu unægtelig om sømmelig Bæddenhed fra det ærede Medlems Side at forudsætte, at Noget, der kom fra ham, absolut ikke kan passere Rigsdagen, uden at undergaae Forandringer; men hvis denne Bæddenhed skulde forfølges i sine yderste Consequenter, saa vilde det Fornuftigste jo være, at det ærede Medlem, naar han i Fremtiden vil optræde som Forslagsstiller, blot indgiver et Ark blankt Papiir med Titelen paa en eller anden ny Lov; det var tillige det Allerbequemeste og vilde aabne en næsten ubegrændset Mark for hans Lovgivervirksomhed. Smidlertid synes jeg, at det ærede Medlem, uanset de Grunde, han har anført, og hvis Bægt som Grunde fra hans hele Standpunkt jeg ikke skal overse, dog gjerne kunde have gjort en lille bitte Smule ved dette Lovforslag, thi det er dog vel stærkt at forelægge os i 1868 et optrykt Lovforslag, der i den Grad spiller vidende om Alt, hvad der er foregaaet siden dets egentlige Udfangelse, at det i sin første Paragraph bestemmer Noget, som alle-

rede har bestaaet i fulde 7 Aar, nemlig lige siden Loven af 19de Februar 1861, og at det i sin næstsidste Paragraph taler om „Kongeriget's Finantsskaffe“, hvori Enhver hører en Gjenlyd af Tilstande, som bestode i 1858, men nu forlængst ere forvundne. Og hvis det ærede Medlem nu havde holdt sig aldeles fri for at foretage Forandringer, sit det endda at være, men den sidste Paragraph vidner om, at det ærede Medlem dog har havt en Forestilling om, at der er udfømt nogle Love siden 1858, i den sidste Paragraph citerer han nemlig en ganske underordnet Lov af 19de Februar 1861, men den Lov af 19de Februar 1861, som har størst Betydning for denne Sag, Loven om selve Fæstevæsenet, den lader han ligge, som om han ikke kendte den. Paa den Maade er det meget billigt at være Forslagsstiller. Det er af den Slags Lovforslag, om hvilket et tidligere Medlem af Folkethinget i sin Tid har sagt, at han vilde paatage sig at skrive saa mange, det skulde være, hvert Douzin for en Rigsort.

Smidlertid tør det ikke betvivles, at det ærede Medlems Hensigt med at indbringe Forslaget har været den bedste. Hans Tanke kan officielt kun have været at benytte de særdeles gunstige Omstændigheder til at bringe denne Sag et Skridt fremad. Thi at et Lovforslag som dette skulde være bragt frem for at lægges som en Lunte ved det glemte Mistemningernes Krudtsfad og med den Hensigt at sprænge den smukke Forstaaelse i Luften, som er bragt tilveie mellem Godseiere og Bønder, det er jo aldeles utænkeligt. Det ærede Medlem maa netop have forudsat, at Diebliffet var skiftet til at bringe en Overeenskomst istand af den Art, som hidtil har vist sig umulig, og derfor har han indbragt et Lovforslag — som er ganske ubrugeligt til at danne Grundlaget for en saadan Overeenskomst. Det er fuldkommen correct fra det ærede Medlems Side, saaledes bærer han sig altid ad. Naar der imidlertid nu skal være Tale om en Overeenskomst, saa vil det være ret hensigtsmæssigt at undersøge, hvorledes denne Sag har stillet sig tidligere, og da det har spillet saa stor en Rolle under Forhandlingerne, hvad der i 1856 har været truffet Overeenskomst